

ÇEMBERDE VE DAİRE – 3

ÇEMBERİN ÇEVRESİ – DAİRENİN ALANI

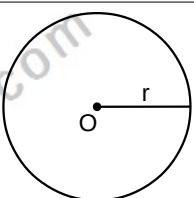
ÇEMBERİN ÇEVRESİ VE DAİRENİN ALANI

O merkezli bir çemberin çevresi,

$$\text{Çevre} = 2\pi r$$

O merkezli bir dairenin alanı,

$$\text{Alan} = \pi r^2 \text{ dir.}$$

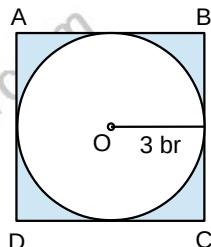

Örnek...1 :

Çapı 4 birim olan bir dairenin yarı çevresi ve alanının sayısal değerleri toplamı kaçtır?

Örnek...2 :

ABCD karesine içten teğet olan O merkezli 3 birim yarıçaplı çember ile kare arasında kalan taralı alan kaç birim karedir?

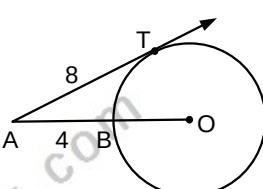

Örnek...3 :

[AT, O merkezli çembere T de tegettir.]

$$|AT| = 8 \text{ birim}$$

$|AB| = 4$ birim Olduğuna göre, çemberin çevresi kaç birimdir?

DAİRE DİLİMİ ALANI VE YAY UZUNLUĞU

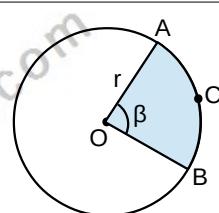
O merkezli r yarıçaplı dairede $m(\widehat{AOB}) = \beta^\circ$

olacak şekilde taralı daire diliminin alanı,

$$\text{Daire Dilim Alanı} = \pi r^2 \cdot \frac{\beta}{360^\circ}$$

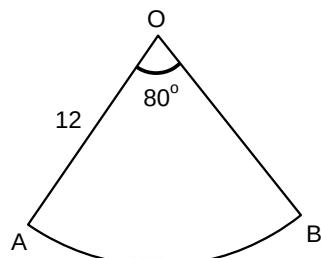
ACB çember yayının uzunluğu,

$$|\widehat{ACB}| = 2\pi r \cdot \frac{\beta}{360^\circ} \text{ dir.}$$

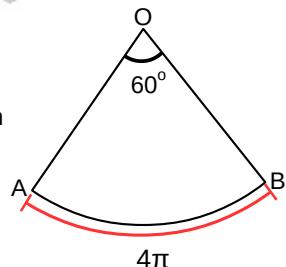
Örnek...4 :

O merkezli 12 cm yarıçaplı 80° lik daire diliminin çevresi kaç cm dir?

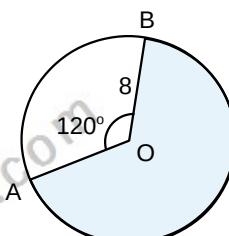
Örnek...5 :

O merkezli 60° lik daire diliminde $|AB| = 4\pi$ daire diliminin alanı kaç cm^2 dir?

Örnek...6 :

M merkezli 8 birim yarıçaplı çemberde $m(\widehat{AOB}) = 120^\circ$ ise taralı daire diliminin alanı kaç birim karedir?

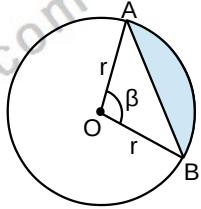
ÇEMBERDE VE DAİRE – 3

ÇEMBERİN ÇEVRESİ – DAİRENİN ALANI

DAİRE KESMESİ ALANI

O merkezli r yarıçaplı dairede $m(\widehat{AOB}) = \beta^\circ$ olacak şekilde taralı daire kesmesinin alanı, diliminin alanından AOB üçgen alanı çıkarılmasıyla bulunur

$$\text{Daire Kesmesi Alanı} = \pi \cdot r^2 \cdot \frac{\beta}{360^\circ} - \frac{1}{2} \cdot r^2 \cdot \sin \beta$$

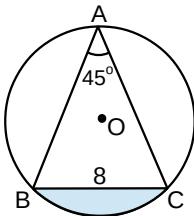

Örnek...7 :

ABC üçgeninin çevrel çemberi çizilmiştir.

$$m(\widehat{BAC}) = 45^\circ$$

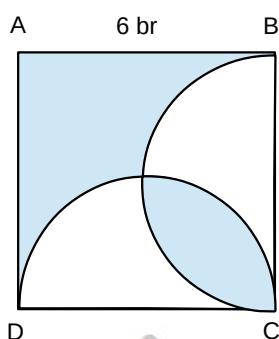
$|BC| = 8$ br olduğuna göre, taralı alan kaç birim karedir?

Örnek...8 :

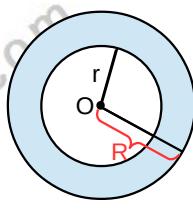
ABCD karesinin içine $[CD]$ ve $[BC]$ çaplı yarıçaplı çemberler çizilmiştir.

$|AB| = 6$ br olduğuna göre, taralı alanlar toplamı kaç birim karedir?

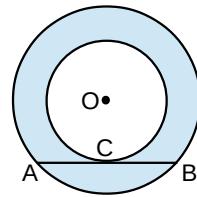
DAİRE HALKASININ ALANI

O merkezli r ve R yarıçaplı iki çember arasında kalan daire halkasının alanı, $\text{Halka Alanı} = \pi \cdot (R^2 - r^2)$ dir.

Örnek...9 :

Merkezleri ortak iki çemberden birine teğet diğerine kiriş olan [AB] doğru parçasının uzunluğu 20 birim olduğuna göre halka alanı kaç birim karedir?

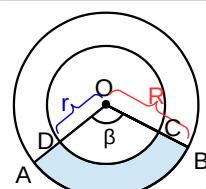
HALKA DİLİMİNİN ALANI

O merkezli r ve R yarıçaplı iki çember arasında kalan daire halkasının diliminin alanı,

$$\frac{|CD|}{|AB|} = \frac{r}{R}$$

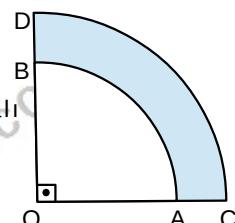
$$\text{Taralı Alan} = \pi \cdot (R^2 - r^2) \cdot \frac{\beta}{360^\circ}$$

$$\text{Taralı Alan} = \frac{|AB| + |CD|}{2} \cdot (R - r) \text{ dir.}$$

Örnek...10 :

O merkezli iki çeyrek dairenin yarıçapları 8 br ve 10 br dir. Buna göre taralı alan kaç birim karedir?

ÇEMBERDE VE DAİRE – 3

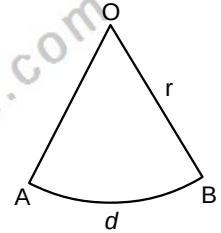
ÇEMBERİN ÇEVRESİ – DAİRENİN ALANI

DAİRE DİLİMİNİN ALANI – 2

O merkezli r yarıçaplı daire dilimde

$$|\overarc{AB}| = d \text{ ise}$$

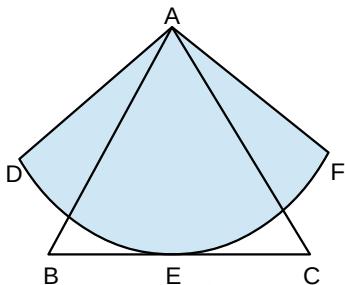
$$\text{Dilim Alanı} = \frac{d \cdot r}{2} \text{ dir.}$$

Örnek...11 :

A merkezli daire dilimine ABC eşkenar üçgeni E noktasında teğettir.

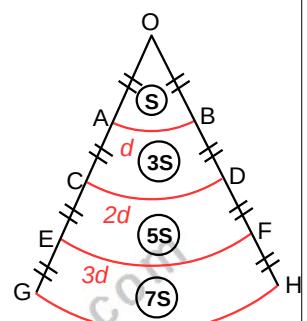
$|AB| = 4\sqrt{3}$ br ve DEF yayının uzunluğu 12 birim olduğuna göre, daire diliminin alanı kaç birim karedir?

DAİREDE BENZERLİK

O merkezli daire diliminin $|\overarc{OG}|$ uzunluğunu eşit olarak bölen yay parçaları ile benzer daire dilimleri elde edilir.

$|\overarc{OA}| = |\overarc{AC}| = |\overarc{CE}| = |\overarc{EG}|$ ise
 $|\overarc{AB}| = d$ $|\overarc{CD}| = 2d$ $|\overarc{EF}| = 3d$ $|\overarc{GH}| = 4d$ olur.

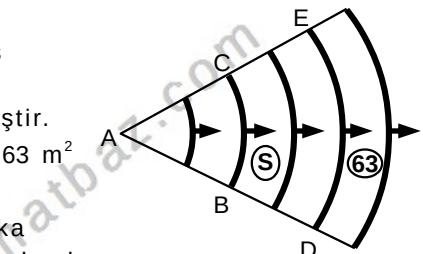

Alanlar ise $S, 3S, 5S, 7S, \dots$ şeklinde oluşur.

Örnek...12 :

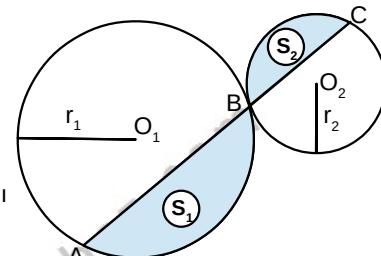
A noktasından yayılan bir ses dalga modeli şekilde verilmiştir.

$|\overarc{ED}| = 14\pi$ m ve 63 m^2 lik alan içinde bulunduğu halka diliminin alanı olmak üzere, S alanı ve $|\overarc{BC}|$ yay uzunluğu kaçtır? (iki dalga arası mesafe eşittir.)

O_1 ve O_2 merkezli çemberler B noktasında dıştan teğettir. $[AC]$ doğru parçası ile oluşan S_1 ve S_2 alanlı daire kesmeleri benzer olup şöyleden kıyaslanırlar.

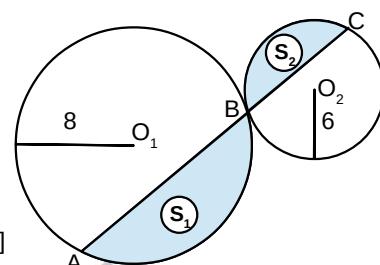
$$\text{a)} \frac{|AB|}{|BC|} = \frac{r_1}{r_2} \quad \text{b)} \frac{S_1}{S_2} = \left(\frac{r_1}{r_2} \right)^2$$

Örnek...13 :

O_1 ve O_2 merkezli çemberler B noktasında dıştan teğettir. Yarıçapları sırasıyla 8 cm ve 6 cm dir. $[AC]$ doğru parçası ile oluşan S_1 ve S_2 alanları içlerinde bulundukları bölgelerin alanları olmak üzere,

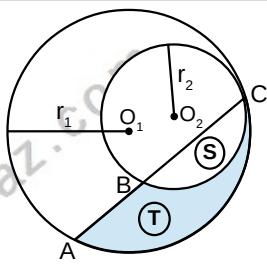
$$\frac{S_1}{S_2} \text{ oranı kaçtır?}$$

ÇEMBERDE VE DAİRE – 3

ÇEMBERİN ÇEVRESİ – DAİRENİN ALANI

O_1 ve O_2 merkezli çemberler C noktasında içten teğettir. [AC] doğru parçası ile oluşan S ve T alanlı daire kesmeleri benzer olup şöyle kıyaslanırlar.

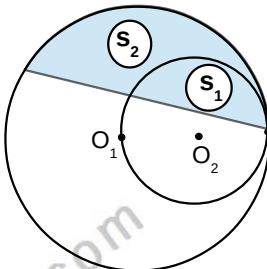
$$a) \frac{|AC|}{|BC|} = \frac{r_1}{r_2} \quad b) \frac{S}{S+T} = \left(\frac{r_2}{r_1} \right)^2$$

ABC dik üçgeninin kenarlarını çap kabul eden O, O_1 ve O_2 merkezli yarımcı çemberler çizilmiştir.

$|AB|=c$ br, $|AC|=b$ br ve $|BC|=a$ br ise çemberler arasında kalan taralı alanlar farkı $S_1 - S_2 = \frac{b.c}{2}$ dir.

Örnek...14 :

Şekildeki O_2 merkezli çember O_1 merkezli çembere içten teğettir. S_1 ve S_2 içlerinde bulundukları bölgelerin alanları ve $S_1 + S_2 = 36$ br² ise S_2 alanı kaçtır?

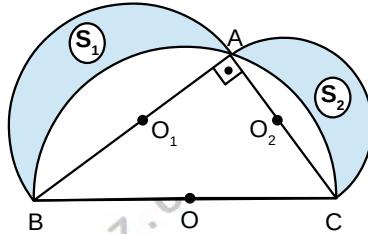

www.matbaz.com

Örnek...15 :

ABC dik üçgeninin kenarlarını çap kabul eden O, O_1 ve O_2 merkezli yarımcı çemberler çizilmiştir.

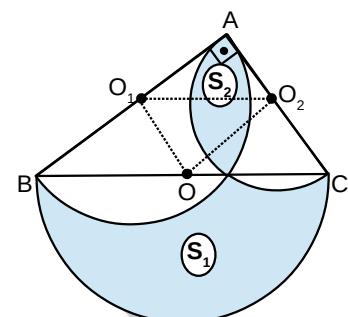
A noktasının [BC] ye uzaklığı 6 br ve $|AO|=7$ br ise $S_1 + S_2$ taralı alanlar toplamı kaçtır?

Örnek...16 :

ABC dik üçgeninin kenarlarını çap kabul eden O, O_1 ve O_2 merkezli yarımcı çemberler çizilmiştir. ,

$m(\widehat{O_1 O_2 O})=30^\circ$ ve $|O_1 O_2| \cdot |OO_2|=26$ br² ise taralı alanlar farkı $S_1 - S_2$ kaçtır?

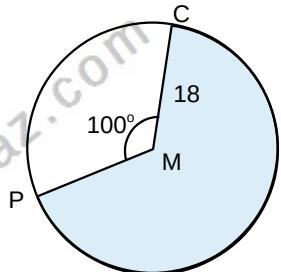
ABC dik üçgeninin kenarlarını çap kabul eden O, O_1 ve O_2 merkezli yarımcı çemberler çizilmiştir. $|AB|=c$ br, $|AC|=b$ br ve $|BC|=a$ br ise çemberler arasında kalan taralı alanlar toplamı $S_1 + S_2 = \frac{b.c}{2}$ dir.

ÇEMBERDE VE DAİRE – 3

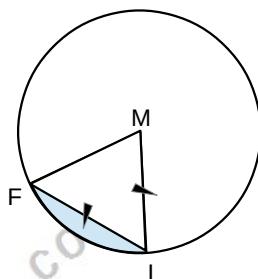
ÇEMBERİN ÇEVRESİ – DAİRENİN ALANI

DEĞERLENDİRME – 1

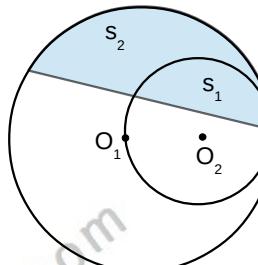
- 1) M merkezli 18 birim yarıçaplı çemberde $m(\widehat{PMC})=100^\circ$ ise taralı daire diliminin alanı kaç birim karedir?

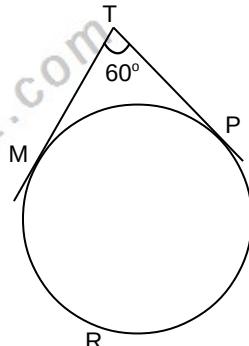
- 2) Şekildeki M merkezli çemberde $|ML|=|FL|$, $|FM|=12\text{br}$ olduğuna göre, taralı bölgenin alanı kaç birim karedir?

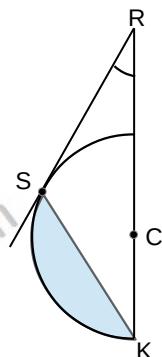
- 3) Şekildeki O_2 merkezli çember O_1 merkezli çembere içten tegettir. S_1 ve S_2 içlerinde bulundukları bölgelerin alanları olmak üzere, $\frac{S_2}{S_1}$ kaçtır?

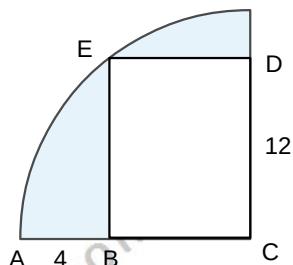
- 4) Şekildeki çemberde T noktasından çizilen teğetler çembere M ve P noktalarında değmektedir. $m(\widehat{MTP})=60^\circ$, $|MRP|=40\pi \text{ br}$ ise dairenin alanı kaç birim karedir?

- 5) Şekildeki C merkezli ve 6 birim yarıçaplı çemberde R noktasından çizilen teğet çembere S noktasında değmektedir. $[MR]$, R açısının açıortayı ise $m(\widehat{SRK})=30^\circ$, ise taralı bölgenin alanı kaç birim karedir?

- 6) Şekilde C ceyrek çemberin merkezi BCDE dikdörtgendir. $3|AB|=|DC|=12\text{br}$ Olduğuna göre taralı bölgenin alanı kaç birim karedir?

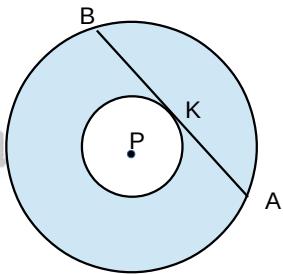

ÇEMBERDE VE DAİRE – 3

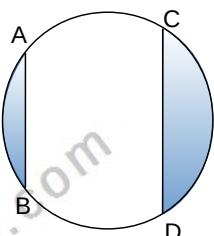
ÇEMBERİN ÇEVRESİ – DAİRENİN ALANI

DEĞERLENDİRME – 2

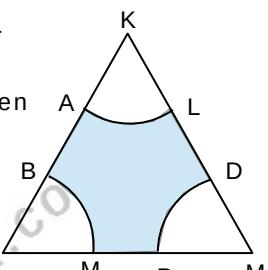
- 1) P iki çemberinde merkezidir. $[BA]$ küçük çembere K noktasında tejet taralı bölgenin alanı 121π ise $|AB|$ kaç birimdir?

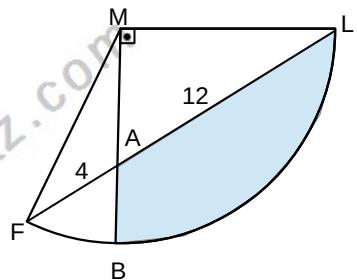
- 2) Şekildeki dairede $2|AB|=|CD|=4\text{br}$, $m(\widehat{AB})+m(\widehat{CD})=180^\circ$ olduğuna göre, taralı olmayan bölgenin alanı kaç birimdir?

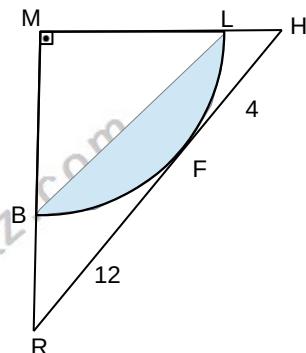
- 3) Şekildeki MKN eşkenar üçgeninin köşeleri AL, BT ve DP yolları görülen dairelerin merkezleridir.
 $|KL|=|LD|=3\text{br}$,
 $|MP|=|AB|+1=2\text{br}$ ise taralı bölgenin alanı kaç birim karedir?

- 4) Şekilde [FL] M merkezli çemberin kirişidir. $[MB]\perp[ML]$, $3.|FA|=|AL|=12\text{br}$, ise taralı bölgenin alanı alanı kaç birim karedir?

- 5) Şekildeki RH , M merkezli daireye F noktasında tegettir. $3.|FH|=|RF|=12\text{br}$, ise taralı bölgenin alanı kaç birim karedir?

- 6) Şekilde dıştan tejet çemberler verilmiştir. $|BC|=12\text{br}$, x ve y içlerinde bulundukları bölgelerin alanları olmak üzere $2y^2-5xy-12x^2=0$ eşitliği geçerli olduğuna göre, $|AB|$ kaç birimdir?

